

CISG DANIŞMA KURULU* GÖRÜŞÜ NO. 5**

Ayıplı Mal veya Belgelerin Varlığı Halinde Alıcının Sözleşmeden Dönme Hakkı¹

Atıf yapma usulü: CISG-DK Görüş No. 5, Ayıplı Mal veya Belgelerin Varlığı Halinde Alıcının Sözleşmeden Dönme Hakkı, 7 Mayıs 2005. Raportör: Prof. Dr. Ingeborg Schwenzer, LL.M., Özel Hukuk Profesörü, University of Basel.

CISG-DK tarafından Philadelphia’da yapılan dokuzuncu toplantı sırasında oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Bu görüşün çoğaltılması izinlidir.

Başkan, JAN RAMBERG

Üyeler ERIC E. BERGSTEN, MICHEAL JOACHIM BONELL, ALEJANDRO M. GARRO, ROY M. GOODE, SERGEI N. LEBEDEV, PILAR PERALES VISCASILLAS, PETER SCHLECHTRIEM, INGEBORG SCHWENZER, HIROO SONO, CLAUDE WITZ

Sekreter, LOUKAS A. MISTELIS

CISG Madde 49

(1) Alıcı aşağıdaki durumlarda sözleşmenin ortadan kalktığını beyan edebilir: (a) satıcının sözleşmeden ya da Antlaşmadan doğan yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getirmemesi sözleşmeye esaslı bir aykırılık oluşturuyor ise veya (b) [...]

* Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması Danışma Kurulu (CISG-DK), Pace Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nin Uluslararası Ticaret Hukuku Enstitüsü ve Queen Mary Londra Üniversitesi Ticaret Hukuku Araştırmaları Merkezi tarafından desteklenen özel bir girişimdir. CISG-DK, Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması’nın (CISG) anlaşılmasına yardımcı olmak ve yeknesak bir biçimde yorumlanmasını yaygınlaştırmak ve desteklemek amacıyla kurulmuştur.

** Bu Görüş Av. Müge Uslu (ABCOO Hukuk Bürosu, İstanbul Bilgi Üniversitesi 2012-2013 Willem C. Vis Uluslararası Farazi Ticari Tahkim Yarışması Takım Üyesi) tarafından tercüme edilmiş ve Prof. Dr. Yeşim M. Atamer, İstanbul Bilgi Üniversitesi tarafından kontrol edilmiştir.

¹ Bu Görüş, New York Barosu Uluslararası Hukuk Araştırma ve Uygulama Departmanı’nın Uluslararası Satıma İlişkin Komitesi’nin Başkanı tarafından yöneltilen talebe cevaben hazırlanmıştır. Kurul’a yöneltilen soru şu şekildedir:

“CISG Madde 49 uyarınca alıcı hangi durumlarda ifa teklifinin sözleşmeye aykırılığına dayanarak sözleşmeden dönebilir? Eğer sözleşmenin tarafları CISG’in hükümlerine ilişkin istisna getirmemiş veya hükümlerinin doğurabileceği etkileri değiştirmemişse malların kendisinin veya ifa teklifinin herhangi bir şekilde sözleşmeye aykırı olması halinde CISG’in sözleşmeden dönmeye izin verdiği bir durum söz konusu olabilir mi?”

Bu Görüş, sözleşmeye aykırı bir ifa teklifine, yani ayıplı mal veya belge ile ifanın teklif edilmiş olması haline ilişkin en önemli görülen konular üzerinde durmaktadır.

GÖRÜŞ METNİ

- 1. Malların ayıplı olması halinde, madde 49 (1)(a) uyarınca alıcıya sözleşmeden dönme hakkı veren esaslı bir ihlalin söz konusu olup olmadığının belirlenmesinde sözleşme hükümlerinin dikkate alınması gerekir.**
- 2. Hangi durumların esaslı ihlal teşkil edeceği sözleşmeden açıkça anlaşılmıyorsa, özellikle malların satın alınmasındaki amacın gözetilmesi gerekir.**
- 3. Alıcı için makul olmayan bir zahmete neden olmadan ve tarafların ifa zamanına atfettikleri önemle çelişmeyecek bir sürede alıcı ya da satıcı tarafından ayıbın giderilebilecek olması halinde, esaslı bir ihlal söz konusu olmaz.**
- 4. Sözleşmeden dönülmesinden kaynaklanan ek masraflar veya zahmetler, bir esaslı ihlalin varlığının tespitinde tek başına etkili olmaz.**
- 5. Sigorta poliçesi ve muhtelif sertifikalar gibi ek belgelerin sözleşmeye uygun olmaması nedeniyle sözleşmeden dönülmesi hususu yukarıda ifade edilen kriterlere uygun olarak çözümlenmelidir.**
- 6. Belge karşılığı yapılan satımlarda, satıcının, ifa zamanı olarak kararlaştırılan süre içinde belgelerdeki ayıbı giderebilecek olması halinde esaslı bir ihlalin varlığından söz edilemez.**
- 7. Ham madde ticaretinde, sözleşmeye uygun belgelerin zamanında teslim edilmemesi halinde genelde esaslı bir ihlal varlığı söz konusu olacaktır.**
- 8. Sözleşmeye aykırılığın esaslı bir ihlal oluşturmaması halinde dahi satıcının, hal ve şartların bunu makul göstermesi durumunda, ödeme yapmaktan kaçınma ve teslim edilen malı kabul etmeme hakkı vardır.**